

Un barri més de Madrid

L'evolució de vot a les eleccions a la Generalitat Valenciana des del 1983 ha demostrat històricament que amb molt pocs matisos el País Valencià vota com Madrid. Les majories relatives o absolutes del PP i del PSPV als comicis valencians sempre han estat anunciades o continuades per resultats idèntics a les eleccions generals.

L'any 1995, el Partit Socialista del País Valencià tenia enquestes que mostraven l'alt grau de satisfacció dels valencians amb la gestió dels socialistes al capdavant de la Generalitat Valenciana. Els seus dirigents no es van veure esguitats per cap cas de corrupció dels que de manera accelerada precipitaven el final del felipisme a Madrid. Ben al contrari, si algú estava acusat d'actuacions tèrboles era el candidat del PP a la presidència, Eduardo Zaplana, que havia arribat a ser alcalde de Benidorm gràcies a una trànsfuga i que estava implicat en el cas Naseiro. El PSPV, en aquelles eleccions, demanava el vot en les tanques publicitàries "perquè es tracta de la Generalitat Valenciana". Tant feia: va perdre.

L'agenda política valenciana, com havia passat des de la transició, estava marcada pel que passava a Madrid. El període de govern socialista a la Generalitat Valenciana va coincidir aproximadament amb el del PSOE a l'estat. Va guanyar les primeres eleccions autonòmiques, que se celebraren, l'any 1983, amb una aclaparadora majoria absoluta, com la que havia assolit Felipe González un any abans, i després va obtenir el triomf en dues eleccions més, el 1987 i el 1991 (vegeu gràfic a la pàgina del costat). Les primeres amb una majoria relativa (el 41,7% dels vots i 42 diputats dels 45 necessaris per a assolir la majoria absoluta a les Corts Valencianes) i les darreres amb els 45 diputats que li atorgaven per la mínima la majoria absoluta. La davallada, el 1995, va ser espectacular. Va perdre quasi deu punts de vot i 13 diputats. Un any després, també Felipe González perdia les eleccions generals.

El PP, que amb un milió de vots el maig del 1995 obtenia 42 escons, va haver de pactar amb una formació que malgrat perdre força electoral va convertir-se en la clau del govern de la Generalitat, la Unió Valenciana de Vicent González Lizondo. Aquest partit havia tocat sostre el 1991, amb un 10,47% dels vots i set diputats. El 1995, els seus cinc diputats (7%) van servir per obtenir el control d'una porció desmesurada de l'administració valenciana, el que González Lizondo va qualificar com "el quart del pollastre que ens pertoca". La cuixa, però, se'ls va indigestar als regionalistes.

Els darrers anys de govern bipartit, el PP va sotmetre Unió Valenciana a una despietada operació d'assetjament que va incloure homenatges a Vicent González Lizondo, que havia mort el desembre del 1996, pocs mesos després de ser expulsat d'Unió Valenciana, la compra d'una consellera i de bona part dels seus regidors i quadres orgànics, i la creació d'un petit partit, Alternativa Valenciana, perquè competira electoralment amb UV, i que, finalment, va ser letal. El PP, amb aquesta operació dirigida per Rafael Blasco, va assolir el seu objectiu, que Unió Valenciana, amb el 4,76% dels vots, no superara en les eleccions del 1999 el llistó del 5% necessari per entrar a les Corts Valencianes. Els 6.000 vots d'Alternativa Valenciana (un partit del qual no s'ha tornat a saber res) afegits als d'Unió Valenciana els hagueren donat entrada a les Corts.

En les eleccions del 1999, amb Unió Valenciana fora de l'hemicicle, Eduardo Zaplana aconseguia una contundent majoria absoluta, amb el 48,6% dels vots i 49 diputats. Uns resultats

paral·lels als que obtindria a Madrid José María Aznar deu mesos després.

El PSPV, immers en una crisi interna caïnita iniciada poc després de perdre les eleccions valencianes, va conservar el seu percentatge de vots del 1995 (va pujar del 34,34 al 34,45%) malgrat que havia viscut situacions tan desgavellades com la dimissió del seu candidat a la presidència de la Generalitat, Joan Romero, quan ja estaven penjades les tanques electorals amb la seua foto. El PSPV, tanmateix, sí que va perdre vots en termes absoluts, ja que l'abstenció en aquests darreres comicis va ser 8 punts major que el 1995. En les primeres eleccions que va perdre, el PSPV va obtenir 804.000 vots, i en les darreres, 768.000. El fet és que les del 1995 van ser les eleccions autonòmiques valencianes en què va votar més gent, un 76% dels cens electoral, mentre que les darreres, del 1999, van ser les d'una major abstenció. Va participar en els comicis un 67,8% dels valencians amb dret a vot.

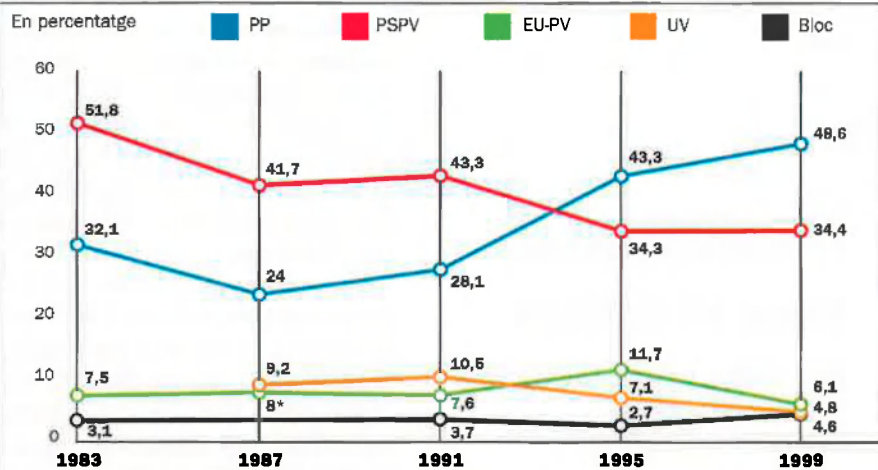
Pitjor daltabaix electoral va patir, en aquestes eleccions, un partit que eixia d'una altra crisi, Esquerra Unida del País Valencià (EUPV). L'any 1995, amb el renovador Albert Taberner al capdavant, Esquerra Unida havia obtingut els millors resultats de la seua història al País Valencià: l'11,66% dels vots i 10 diputats. Després, patiria les turbulències que van acabar amb l'eixida d'EUPV de Nova Esquerra, el corrent que al País Valencià encapçalava Taberner i que acabaria coalitzat amb el PSPV. En les darreres eleccions, Esquerra Unida aconseguia, amb el 6,15% dels vots, cinc diputats.

El Bloc Nacionalista Valencià, per la seua banda, va obtenir els millors resultats de la seua història. Va quedar en les eleccions del 1999, amb un 4,6% dels vots, a les portes d'entrar a les Corts. Li faltaven així uns pocs milers de sufragis per superar la llarga travessia del desert del nacionalisme valencià. El Bloc, abans com a Unitat del Poble Valencià, s'ha presentat a totes les eleccions valencianes des del 1983, excepte l'any 1987, en què va anar coalitzat amb Esquerra Unida, sense aconseguir en cap ocasió superar la que ha estat la fatídica barrera del 5% establerta a l'Estatut

Dalt, Eduardo Zaplana celebra el triomf a les passades eleccions a la Generalitat. El Partit Popular obtenia per primera vegada la majoria absoluta al País Valencià.

Evolució del vot en els comicis autonòmics del País Valencià

* Amb coalició amb la UPV, l'actual Bloc.

El 1995, la majoria relativa de Zaplana anunciava la d'Aznar. El mateix va passar el 99 amb la majoria absoluta

d'Autonomia valencià per obtenir representació. En les eleccions del 1999, amb el 4,76% dels vots d'Unió Valenciana i el 4,6 del Bloc, 209.000 votants es van quedar sense representació parlamentària. Molts analistes i polítics van valorar més tard que aquesta barrera, única a l'estat espanyol, estava creant

una "democràcia imperfecta" i reclamaven de suprimir-la.

Quatre anys després, continua intacta. És comprensible: des de la seua instauració sempre ha afavorit el partit que governa.

Miquel Calvet